

ЧРЕЗ

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО

**ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА СЪДИИТЕ
ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВЕ НА ВСС**

МОТИВИ

по чл. 29в, ал. 4 от Закона за съдебната власт

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ СЪДИИ,

Приех предложението да бъда номинирана за кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет като изключителна чест и отговорност. Доверието на съдиите, които подкрепиха кандидатурата ми и с които сме поели по трудния път на промяната, ми дава надежда, че съдебната реформа е възможна. Тази реформа е не само свързана с конституционни и законодателни промени, тя е свързана и с промяна в мисленето, промяна в действията и посоките.

От първия ден, в който станах съдия, съм приела това не само като професия, но и като мисия. Мисията да се отстоява и налага правото, справедливостта, морала. Вярвам, че за да бъдеш член на Висшия съдебен съвет следва да отговаряш не само формално на изискванията за заемане на длъжността към момента на избора, а следва да показваш всеки ден в работата си висок професионализъм и нравствени качества.

Ръководя се и от увереността си, че във Висшия съдебен съвет е необходимо да има представител на съдиите от всички нива на съдебната йерархия, а не на отделните региони. Проблемите в съдебните райони може да са различни, но съдебната система е една и трябва да се търсят, обсъждат и намират решения по принцип, в интерес на магистратите и обществото.

Опитът, който имам като съдия и като заместник на административния ръководител в най-натоварения съд – Софийски районен съд, както и този като адвокат, ми дават самочувствието, че имам знанията, уменията и идеите, необходими за член на ръководния орган на съдебната система. Доказала съм, че мога да отстоявам смело, открито и отговорно принципни позиции.

С почит:

(съдия Райна Мартинова)

**ЧРЕЗ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

**ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА СЪДИИТЕ
ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВЕ НА ВСС**

КОНЦЕПЦИЯ
по чл. 29в, ал. 4 от Закона за съдебната власт
на съдия Райна Петрова Мартинова
кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ СЪДИИ,

Представям на Вашето внимание основните насоки на дейността ми, ако бъда избрана за член на Висшия съдебен съвет. Всяка една от темите, които намирам за изключително важна, предполага да бъде подложена на сериозно обмисляне и усилена работа, като решенията следва и да бъдат съобразени както с обществените потребности, така и с интересите на магистратите.

Дейността на Висшия съдебен съвет по всяка от набелязаните от мен теми следва да бъде основана на ясни правила за управление, за гарантиране на прозрячност и предвидимост и за отчетност пред обществото и магистратите.

НЕЗАВИСИМОСТ НА СЪДА: Отстояването на независимостта на съда е един от най-важните приоритети в работата на Висшия съдебен съвет, тъй като тя е гаранция за защита на правата на гражданите и за спазване на основни принципи на правовата държава. Висшият съдебен съвет чрез своите членове следва да пази независимостта като отстоява върховенството на закона. Задължение на всеки член на съвета е да работи за прозрячност, принципност при вземане на решения, като се ръководи само от интересите на обществото и правосъдието, както и като осигурява на магистратите среда, в която спокойно, суверенно и компетентно да вземат своите решения. Висшият съдебен съвет следва да реагира във всеки един случай, в който необосновано

се създават внушения по отношение на отделни магистрати, които са изпълнявали задълженията си в съответствие със закона.

КАДРОВА ПОЛИТИКА: Едно от най-важните правомощия на Висшия съдебен съвет е кадровата дейност - назначаване, повишаване, преместване и освобождаване от длъжност на съдиите. С измененията на Закона за съдебната власт от месец август 2016 г. се въведе нова уредба при атестиране, повишаване и преместване на магистратите. С Решение на Пленума на Висшия съдебен съвет от 23.02.2017 г. са приети Наредби за за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и заместник-председател на съд, чието приложение към настоящия момент е в начален етап и оценка. Дейността на Комисията по атестиране и конкурси следва да бъде строго подчинена на приетите правила, но е необходимо при констатиране на несъвършенства при прилагането им да се предприемат незабавни действия по отстраняването им.

Необходимо е Висшият съдебен съвет да създаде организация и правила за своевременно установяване на освободени щатни бройки за съдии, както и да се провеждат незабавно конкурси за заемането им. Недопустимо е конкурсни процедури да продължават с години и да поставят съдиите в неясно и несигурно положение. При създаване на правила за провеждане на конкурси следва да се даде приоритет на комплексна оценка на качеството на работа на съдията. При изготвяне на правила за провеждане на конкурси е необходимо съобрази и съдебната практика на Върховния административен съд.

Изключително важно е Висшият съдебен съвет да гарантира качествен първоначален подбор на съдии.

ОБУЧЕНИЕ: Съществено значение за повишаване качеството на правораздаването е текущото обучение на магистратите. Висшият съдебен съвет чрез своите членове следва да участва активно при изготвяне на учебни програми, при подбор на постоянни и временни преподаватели в Националния институт на правосъдитето. Виждането ми е, че следва да бъде подпомогната дейността на института за увеличаване на броя на дистанционните обучения. Използването на новите технологии позволява да бъде обхванат по-голям брой магистрати, както и няма да бъде свързано с откъсването им от работа и влагането на средства за пътуване и настаняването им.

ДИСЦИПЛИНАРНА ДЕЙНОСТ:

Дисциплинарната практика на Висшия съдебен съвет до настоящия момент показва изключителна хаотичност, непоследователност и липса на ясни критерии. Необходим е сериозен анализ на приключилите

дисциплинарни производства, както и на съдебната практика на Върховния административен съд, за да се създаде единна и безпротиворечива дисциплинарна практика на Висшия съдебен съвет. Независимо от това, че във всеки конкретен случай следва да се подхожда индивидуално, наложително е създаването на общи критерии за обективно съществуване на нарушение и при определяне на дисциплинарните наказания, които ще създадат предвидимост в практиката на кадровия орган.

НАТОВАРЕНОСТ: С Решение на ВСС по протокол от 16.12.2015 г. бяха приети Правила за оценка на натовареността на съдиите, които въвеждат обективни измерители за правна и фактическа сложност на делата, както и се въвежда норма за индивидуална натовареност на съдиите. Създадена е и специализирана програма, която е интегрирана със системата за разпределение на делата, в която да се въвеждат коефициенти за тежест. Към настоящия момент системата за оценка на натовареността на съдиите е в процес на проверка и преодоляване на някои несъвършенства и промени в определените коефициенти. Процесът по въвеждане и подобряването ѝ следва да продължи, като въведената информация следва да послужи като база за вземане на важни управленски решения.

Проблемът с натовареността и свръхнатовареността на някои съдилища е поставян с години, но е останал без адекватно решение. Мерките, които трябва да бъдат взети са комплексни и не се изчерпват само с назначаване на нови съдии. Необходимо е да бъдат предложени законодателни промени, които да доведат до регулиране на натовареността. Следва да се предвидят мерки, които да разширят възможността от извънсъдебно решаване на спорове (медиация, рекламационни производства и др.) Наложително е да се продължи работата във връзка с промените в подсъдността при разглеждането на някои граждански, административни и наказателни дела, които отчитайки свързаността на спора със съдебния район, да преодолеят концентрирането на огромен брой дела в областните центрове и най-вече в гр. София. В никакъв случай, обаче, това естествено преразпределение на делата, не следва да се извършва без оценка на последиците му за натоварването на други органи на съдебната власт. Висшият съдебен съвет разполага с достатъчна статистическа информация, която може да послужи като база за тази оценка.

При оценка на индивидуалната натовареност на съдиите следва да се отчита не само броя на делата, тежестта им съобразно приетите правила, но следва да се държи сметка и за техния вид. В съдилищата с под 10 съдии обичайно няма обособени отделения като съдиите разглеждат дела от различни материи, което независимо от тяхната тежест това води до

допълнително натоварване. Често в тези съдилища на съдиите по необходимост са възложени допълнителни административни функции (разпределение на дела, заместване на съдия по вписванията и др.). В този смисъл и на базата на обективно проучване на отделеното време следва да се преосмисли дадената оценка в Правилата за оценка на натовареността, доколкото тази дейност в повечето случаи не е инцидентна, а изисква постоянна ангажираност на съдиите.

СЪДЕБНА КАРТА: Въпросът за промяна в съдебната карта на Република България се поставя сериозно в последните години. Провеждани са дискусии и обсъждания, но до решение за закриване или реорганизиране на съдилища не се е стигнало. То не може да бъде дадено еднозначно и бързо, доколкото оценката на натовареността на съдилищата все още не е приключила. Независимо от това, становището ми е, че нито оценката на натовареността на съдилищата, нито простото съотнасяне на броя на жителите, са определящи за необходимостта от съществуването на съд в определен съдебен район. Преценката за промяна в съдебната карта следва да е свързана и с анализ на необходимостта да бъде осигурен достъп на гражданите до съд. Правилното решение би било да се направи реорганизация на управлението на съдилищата, като се оптимизира, както администрацията, така и да се преосмисли концепцията в администрирането им.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДЕЛАТА: Считано от 01.10.2015 г. е въведена Централизирана система за разпределение на делата, чиято цел е да се осигури прилагането на разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от Закона за съдебната власт, както и да се преодолеят някои порочни практики, установени в някои съдилища. За прилагане на принципа на случайно разпределение на делата Висшият съдебен съвет със свое решение по протокол № 57/04.12.2014 г. изм. с Решение на ВСС по протокол № 13/19.03.2015 г. е приел единна методика, както и отделни норми, съдържащи се в Правилника за администрацията в съдилищата и други нормативни актове. Мнението ми е, че съществуващата подзаконова нормативна база е непълна и противоречива. Необходимо е създаване на общи правила за разпределение на делата, приети от Висшия съдебен съвет. Приемам, че съществуващата към настоящия момент възможност всеки съд да приема правила за разпределение води до различно прилагане на принципа за случайно разпределение. Унифицирането на правилата се налага и с оглед на въведената централизирана система за разпределение на дела.

Важно е също така да се извърши преценка дали Централизираната система за разпределение на дела, освен прилагане на принципа за случайно

разпределение на дела, дава възможност да се регулира и равномерното натоварване на съдиите. В тази насока също следва да се създадат общи правила за обособяване на разпределението по групи на делата с оглед тяхната тежест, като има възможност да бъде използвана ситемата за оценка на натовареността.

Необходимо е да се създаде възможност съдиите, които са ангажирани с разпределение на делата, при извършване на тази дейност да бъдат подпомагани от съдебни служители при техническото въвеждане на данните в централизираната система за разпределение на делата.

СЪДЕБНА АДМИНИСТРАЦИЯ: Съдебната администрация следва да бъде оптимизирана като оценката следва да се извърши на базата на реалната натовареност на служителите в съответните звена. Определянето на числеността на администрацията само на база на съотношение между съдии и служители е порочно и неефективно. Необходимо е създаване на ясни правила за оценка на натовареността на съдебните служители, подобно на тази на съдиите. Считам, че следва да бъдат преосмислени и приетите в последните месеци класификатори на длъжностите в администрацията, тъй като в тях възнагражденията отново се определят само с оглед на броя на съдиите или степента на съдебния орган в йерархията.

Действащият Правилник за администрацията в съдилищата следва да бъде подобрен и преосмислен, доколкото в някои случаи не се държи сметка за спецификите на съответните събени райони, законодателни промени и възможностите на новите технологии.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИВСС:

От създаването си през 2007 година Инспекторатът към Висшия съдебен съвет се възприема като орган, чиято основна функция е да извършва проверки и да предприема действия за ангажиране на дисциплинарната отговорност на магистрати. Това обаче, е само част от правомощията на този орган. Пренебрегната е в значителна степен аналитичната функция на Инспектората. Актовете на ИВСС до този момент се приемат само за сведение от Висшия съдебен съвет, като не се стига до изследване на проблемите, които се установяват от контролния орган. Препоръките в тях, макар и насочени към административните ръководители на проверяваните органи на съдебната власт, не се анализират. Считам, че взаимодействието с Инспектората към Висшия съдебен съвет следва да се развие като въз основа на констатациите и анализите на инспекторите се дефинират проблемите и се търси адекватното им решаване, когато те са извън възможностите на съответния

административен ръководител или когато е необходимо методическото му подпомагане.

В заключение ще заявя убеждението си, че при работата си членовете на Висшия съдебен съвет следва да проявяват ¹¹своите професионални и нравствени качества.

С почит:

(съдия Райна Мартинова)